

Verksamhetsberättelse 2023

2024-03-20
Fastställd av förbundsstyrelsen

Innehållsförteckning

Inledning	4
Verksamhetsåret 2023 i korthet	5
Rekrytering och organisering för facklig styrka	5
Medlemsutveckling	5
Vårdförbundets långsiktiga livskraft.....	6
Utträdesprojektet	6
Uppringsprojektet.....	7
Fokus på synlighet.....	7
Medlemsundersökningen 2023	7
Insamling av medlemsberättelser	7
Utveckling av kontaktombudsmannaskap.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
En medlemsrådgivning i särklass.....	11
Automatiserad medlemsrådgivning och AI	11
Stöd för rekryteringsarbetet.....	8
Nyfiken på att vara förtroendevald	9
Stöd vid mandatskiften	9
Arbetsplatsbesök	9
Införande av kontaktombudsmän för strategiskt stöd	8
Utbildning, stöd och kommunikation till medlemmar och förtroendevalda	10
Utbildningsinsatser och utveckling.....	10
Arbetstidsfrågor - utbildning och stöd.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Lönecoachning	11
Villkor – avtal och förhandling	12
8 måsten för ett hållbart yrkesliv	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avtalsförhandlingar.....	12
Dygnsvila på KR-sektorn.....	12
Privat sektor	13
Statlig sektor och Svenska kyrkan.....	13
Förberedelse och beslut om yrkande HÖK 24	13
Digitalisering av förhandlingsframställningar.....	14
Lön.....	14

Arbetsmiljö	15
Försäkring och pension	17
Yrkena och Vårdpolitiken- Påverkansarbete	18
Omställningen till personcentrerad nära vård.....	18
Utökad förskrivningsrätt	18
Statliga utredningar och remissvar	19
Kompetensutveckling, kompetensförsörjning och avancerade roller.....	19
Almedalsveckan och nätverkande	24
Vårdförbundet student	22
Vårdförbundets priser.....	23
Opinionsbildning – Vårdförbundet i media.....	24
Internationell samverkan och solidaritet.....	27
Demokratiutveckling.....	28
Demokratisk utveckling i privat sektor	29
Stöd till kommun och region.....	29
Bildandet av sektors styrelse i staten	29
Bemanningsbranschen.....	29
Chefsförening bildad	30
Ledning, arbetssätt och verksamhetsstöd.....	30
Genomlysning för effektiv organisation.....	30
Målstyrd verksamhetsplanering.....	30
Utvärdering och uppdatering av Vårdförbundets hus	30
Arbetsmiljö	31
Resultat från medarbetarundersökningen.....	31
Internkommunikationsinitiativ	31
Implementering av visseblåarsystem	31
Medlemskap i Arbetsgivaralliansen	31
Digital utveckling och IT-stöd.....	31
Administrativa processer och krav.....	32
Policyöversyn och organisatorisk förberedelse.....	32
Ekonomi, fastighet och lokaler.....	32

Inledning

2023 var det första året på förbundets nya kongressperiod. Kongressens beslut om verksamhetsinriktning innebär att Vårdförbundet ska hålla i och fortsätta arbetet för att bli en stark, kollektivavtalsbärande organisation där vi är många medlemmar, har en stark facklig organisering som påverkar medlemmarnas villkor, löner, arbetsmiljö och inflytande på arbetsplatsen.

Inför verksamhetsplaneringen för 2023 beslutade förbundsstyrelsen att särskilt fokus under året skulle ges till följande:

- **Fler förtroendevalda**, även där förbundet tidigare inte haft en stark facklig organisering - i fler företag, i fler kommuner och på fler arbetsplatser.
- **Fler medlemmar**, både nya och befintliga medlemmar upplever medlemskapets trygghet kraft och värde.
- **Villkor, särskilt arbetsmiljö**,
Att vi växlar upp som organisation i kunskap samt stöd och hjälp till medlemmar och förtroendevalda tillika skyddsombud i arbetsmiljöfrågan. Stödet till huvudskyddsombud behöver förstärkas.
- **Professionerna kopplat till kompetensförsörjningen**,
Förbundets fyra professioner arbetar proaktivt med lösningar på kompetensbristen. Professionerna är tydliga och synliga och tar plats i utvecklingen av hälso- och sjukvården. Vi tydliggör den skillnad vår kunskap gör för vården och vårdtagaren/patienten. Förutsättningar ges för chefskap och ledarskap i hälso- och sjukvården. På så vis stärker vi patientsäkerheten och motverkar riskerna med exempelvis kompetensväxling.
- **Vårdförbundsgemensamma strategier**, ta fram och förankra tydlig riktning för vad Vårdförbundet vill.
- **Kommunikation**, berätta den positiva berättelsen och hur vi gör skillnad.
- **Transparens och kommunikation**, inom förbundet i processen kring den demokratiska utvecklingen och förändring i organisering.

Följande verksamhetsberättelse ger en övergripande beskrivning av det arbete som syftar till att det sker en förflyttning mot det vi vill uppnå, det vill säga förbundets övergripande mål och vision. Beskrivningen utgår ifrån förbundsstyrelsens prioriteringar. Framförallt beskrivs utvecklingsarbete och sådan verksamhet som är särskilt resurskrävande i tid och/eller ekonomiska medel och sådant som omfattar eller berör många i organisationen.

Verksamhetsåret 2023 i korthet

2023 var året då Vårdförbundet tog krafttag för att vända den negativa medlemsutvecklingen med att ta ansvar för Vårdförbundets långsiktiga livskraft. De senaste årens positiva medlemsutveckling vände under den senare halvan av 2022 nedåt och en stor del av arbetet under 2023 har präglats av ett intensifierat arbete för att stärka Vårdförbundets långsiktiga livskraft och att testa nya arbetssätt för att minska antalet utträden och öka antalet inträden. I december beslutade förbundsstyrelsen att Vårdförbundets nya position ska vara "Inspiratören - Vårdförbundet ska inspirera, ge energi och visa vägen framåt!".

Arbetet med att utveckla den demokratiska organisationen pågår och under året bildades Vårdförbundets intresseförening för chefer, som ett led i att vara mer relevanta för förbundets medlemsgrupper.

Den sista november 2022 slöts avtal om dygnsvila och i januari 2023 hölls en nationell mötesplats för nära 100 lokalt förtroendevalda för att kraftsamla kring arbetet med att implementera avtalet och att omsätta Vårdförbundets arbetstidsstrategi, "Vårdförbundets 8 måsten". Förhandlingar till följd av dygnsvilan samt implementerings- och strategiarbetet för att uppnå "Vårdförbundets 8 måsten för ett hållbart yrkesliv" har till stor del präglat året 2023.

Bristen på kollegor inom förbundets professioner blir alltmer påtaglig på medlemmarnas arbetsplatser med konsekvenser för både arbetsmiljö och patientsäkerhet. Vårdförbundet fortsatte och ökade trycket i påverkansarbete och opinionsbildning vad gäller kompetensförsörjningen för våra yrken och arbetet intensifierades under senare delen av hösten inför att HÖK-avtalet sades upp den 19 december och Vårdförbundet la fram sina yrkanden inför HÖK 24. Förbundet har fått stort genomslag för det opinionsbildande arbetet inför avtalsrörelsen där vi driver frågan om förkortad arbetstid för ett hållbart yrkesliv för våra grupper.

Ett framgångsrikt tvärfackligt samarbete ledde till att flexpension införs i samtliga avtal på privat sektor, vilket är ett viktigt steg mot jämställda pensioner.

Rekrytering och organisering för facklig styrka

Medlemsutveckling

Vid utgången av 2023 hade Vårdförbundet totalt 114 003 medlemmar, vilket är 455 fler än 2022. Antalet yrkesverksamma medlemmar var 89 033 vilket är 1152

färre än 2022. Utträdena låg fortsatt på en hög nivå och totalt minskade antalet yrkesverksamma medlemmar under 2023. Rekryteringen har gått relativt bra med 3905 nyrekryterade yrkesverksamma medlemmar, vilket är 356 fler än föregående år. Dock uppnåddes inte målsättningen med 5000 rekryterade yrkesverksamma medlemmar. Studentrekryteringen hade sitt bästa år sedan 2015 och överträffade målet om 4000 nya studentmedlemmar med råge och landade på 4646.

Vårdförbundet uppnådde 78 procent av inträdesmålet för 2023, med 3905 yrkesverksamma inträden. I den kommunala sektorn låg måluppfyllelsen för helåret på hela 141 procent. I regionerna hade vi en måluppfyllelse på 78 procent, vi har gemensamt rekryterat 2411 yrkesverksamma medlemmar i landets regioner. I privat sektor var målet 1644 yrkesverksamma medlemmar med 670 inträden vilket gav en måluppfyllelse på 41 procent. Det ska noteras att medlemmar i "okänd sektor" återfinns i gruppen privat sektor. I kommunala bolag är måluppfyllelsen 94 procent och i statlig sektor 44 procent.

Vårdförbundets långsiktiga livskraft

Som ett krafttag för att vända medlemsutvecklingen initierades under 2023 förändringsarbetet "Vårdförbundets långsiktiga livskraft" som syftar till att göra förbundet mer attraktivt och relevant för befintliga och framtida medlemmar. Arbetet startade i slutet av april och var inledningsvis uppdelat i två faser. Den första fasen, genomförd under maj och juni, inbegrep positioneringsundersökningar med Trax-metoden riktad till omkring 2000 personer bestående av medlemmar, potentiella medlemmar, förtroendevalda och anställda. Den andra fasen, som inkluderade analys och rekommendationer till förbundsstyrelsen, påbörjades i augusti och avslutades i november med presentation av resultat, analys och rekommendationer till förbundsstyrelsen. I december beslutade förbundsstyrelsen att Vårdförbundets nya position ska vara "Inspiratören - Vårdförbundet ska inspirera, ge energi och visa vägen framåt!"

Utträdesprojektet

Under 2023 har arbetet med att vända den negativa medlemsutvecklingen intensifierats och utöver det långsiktiga arbetet med Vårdförbundets långsiktiga livskraft har två projekt för att testa nya arbetssätt initierats. Det ena har haft fokus på att minska antalet utträden och det andra har haft till syfte att öka antalet inträden, båda med uppringning som metod. Det första projektet, "Vårdförbundets utträdesprojekt" pågick från mars till december. Projektet innebar en systematisk och metodisk uppbyggnad av uppringning till medlemmar som riskerade att uteslutas till följd av bristande betalning. Projektet har genomfört 2317

uppringningar och lyckats återrekrytera 331 yrkesverksamma medlemmar och 44 studenter. Beräknad genomsnittlig tid för medlemskap för återvunna medlemmar är 2,5 år, och de förväntade medlemsavgiftsintäkterna beroende på om medlemmarna kvarstannar i medlemskap varierar mellan 1,65 miljoner kr för ett år till 6,9 miljoner kr för fem år. Förbundet har under hösten testat att även genomföra uppringning till medlemmar som aktivt begärt utträde, vilket gett viktiga lärdomar, men färre återrekryterade.

Uppringningsprojektet

Uppringningsprojektet har under två strategiskt utpekade perioder ringt upp potentiella medlemmar. Den första perioden var under andra halvan av juni, då kansliet strukturerat ringde upp potentiella medlemmar som just tagit examen. Under perioden genomfördes 1725 samtal, med utgångspunkt i 973 kontaktuppgifter, 445 personer svarade och av dessa rekryterades 13 procent dvs 55 nya medlemmar. Under den andra perioden, november - december riktade sig uppringningsinsatserna till studenter på termin 6 på samtliga utbildningar med potentiella medlemmar.

Fokus på synlighet

Under året har Vårdförbundet genomfört två större marknadsföringskampanjer med fokus på icke-medlemmar, framför allt i digitala kanaler, kollektivtrafik och magasin. Vår "Always-on" strategi, som innebär köpt räckvidd i digitala kanaler, har effektivt nått ut till över 547 000 unika användare med 3,8 miljoner visningar, vilket överträffade våra kostnadseffektivitetsmål. Denna kontinuerliga närvaro visar att vi är ständigt synliga för potentiella medlemmar.

Medlemsundersökningen 2023

Medlemsundersökningen genomfördes under våren. Cirka 8500 medlemmar besvarade enkäten. Varje avdelning har därefter fått tillgång till en avdelningsspecifik rapport som utgjorde en del av analysen och som låg till grund för prioriteringar inför verksamhetsplaneringen för 2024.

Insamling av medlemsberättelser

Under det gångna året har Vårdförbundet utvecklat och implementerat en metod för att systematiskt samla in berättelser om hur medlemskapet gör skillnad för enskilda medlemmar. Genom att använda ett formulär för insamling av tips från ombudsmän, fackliga verksamhetsutvecklare och förtroendevalda, har förbundet kunnat bearbeta och sprida dessa berättelser via olika kanaler. Syftet är att använda dessa berättelser i rekryteringsarbetet, för att ytterligare lyfta fram och konkretisera värdet av medlemskapet.

Införande av kontaktombudsmän för strategiskt stöd

Under året har Vårdförbundet tagit initiativ till att erbjuda särskilda "kontaktombudsmän" till avdelningarna för att förbättra och effektivisera rekryterings- och organiseringsarbetet. Dessa ombudsmän är avsedda att fungera som strategiska resurser, som ger avdelningarna möjlighet att fånga upp och adressera behov av strategiska insatser. Erbjudandet vidareutvecklas för att säkerställa enhetligt och likvärdigt stöd i organisationen.

Stöd för rekryteringsarbetet och onboarding

Förbundet har lagt stor vikt vid förbundsgemensamma kraftsamlingar och kampanjer som har fungerat som stöd i rekryteringsarbetet för lokalt förtroendevalda. För att effektivisera och stärka rekryteringsarbetet har rekryteringsnätverk för förtroendevalda etablerats inom kommun och region. Nätverken erbjuder en plattform för inspiration, stöd och koordinering mellan avdelningar och kansliet, speciellt under kampanjer och andra kraftsamlingar kring rekrytering. Sektionen Privat/Stat har anpassat sina arbetssätt för att utveckla rekryteringsarbetet i privat och statlig sektor, med beaktande av de olika förutsättningarna som förtroendevalda står inför.

En ny onboarding-process för nya medlemmar har sjösatts under våren. Processen följer via mail upp den nya medlemmen med välkomsthälsningar, information om medlemskapet, erbjudanden och en enkät. Onboardingen påbörjas när medlemskapet är registrerat och pågår 4,5 månader framåt med totalt 8 kontakttillfällen. Detta syftar till att snabbare etablera en relation mellan medlemmen och förbundet och därmed fler nöjda medlemmar som ser nytta med medlemskapet.

Fler förtroendevalda

Under 2023 genomfördes en omfattande förstudie för att djupare förstå förtroendevaldas upplevelser och utmaningar i uppdraget. Förstudien inkluderade kvalitativa djupintervjuer och en kvantitativ undersökning där cirka 1000 förtroendevalda deltog. Målet var att få insikt i deras erfarenheter, de möjligheter och svårigheter som finns med förtroendeuppdraget. Dessutom ingick en kulturgeografisk ministudie utförd av en forskare från Södertörns Högskola.

2023 noterades en betydande ökning av antalet förtroendevalda på arbetsplatserna, från 4 853 i slutet av 2022 till 5 141 i slutet av 2023. Denna ökning återspeglar framgången i de insatser som genomförts av både avdelningar och kanslipersonal för att engagera fler förtroendevalda och de systematiska insatser i samband med

mandatskifte för förtroendevalda som genomförts i nära samarbete mellan berörda avdelningar och kansli.

För att nå kongressens mål om en förtroendevald på varje arbetsplats initierades arbetet med att utveckla en gemensam strategi för hela Vårdförbundet. Strategin syftar till att stärka det fackliga arbetet och förbättra närheten till medlemmar och potentiella medlemmar genom att öka antalet förtroendevalda.

För att ytterligare engagera fler förtroendevalda har riktade insatser genomförts, inklusive utveckling av kommunikation som riktar sig till personer som är nyfikna på förtroendeuppdrag. Dessa insatser har syftat till att inspirera och motivera till engagemang, med målet att stärka förbundets närvaro och påverkan på arbetsplatserna.

Kansliet har under året haft en kontinuerlig och grundläggande uppgift att rekrytera icke-medlemmar som kontakter Vårdförbundet, samt att uppmuntra medlemmar som ringer in till att själva skapa en facklig organisering på sin arbetsplats.

Nyfiken på att vara förtroendevald

Med syftet att intressera framför allt yngre för uppdraget att bli förtroendevald på arbetsplatsen har Vårdförbundet genomfört en kommunikationskampanj för att öka intresset bland medlemmar att bli förtroendevald. En kampanjsida på webben har skapats där förtroendevalda berättar om fördelarna med uppdraget.

Kampanjen har också spridits med sponsrade inlägg i sociala medier.

Tillsammans med alla andra insatser i samma riktning har det resulterat i att vi nu åter är fler än 5000 förtroendevalda!

Stöd vid mandatskiften

Med utgångspunkt från tidigare års erfarenheter av negativa effekter kring mandatskiften har en samarbetsyta mellan avdelningar och kansli etablerats. Detta för att utveckla stödjande insatser som underlättar val- och omvalsprocesser, vilket resulterat i snabbare återhämtning för avdelningar som genomgått stora mandatskiften under 2023 jämfört med tidigare år. Planer finns för att automatisera arbetssättet för avdelningar vid framtida mandatskiften.

Arbetsplatsbesök

Arbetsplatsbesök har genomförts för att möta medlemmar och potentiella medlemmar i frågor som rör arbetsplatsen, villkoren och yrkena för att engagera till val av förtroendevald och för att rekrytera. Mötena har varit både fysiska och

digitala. Särskilt fokus har riktats till medlemmar inom ambulansverksamheter för att stödja medlemsengagemang och engagera till val av förtroendevald.

Utbildning, stöd och kommunikation till medlemmar och förtroendevalda

Vårdförbundet har fortsatt att erbjuda förnyat och fördjupat stöd till avdelningar och förtroendevalda. Detta inkluderar muntlig information, dialog, och vägledning i samtal kring förbundsgemensamma prioriterade områden såsom HÖK 22 och semesterfrågor. Systematiska insatser i löneöversynsarbetet och stöd kring semesterfrågan fortsätter att vara en central del av erbjudandet till avdelningarna.

8 måsten för ett hållbart yrkesliv

I januari 2023 anordnades en nationell mötesplats där närmare 100 lokalt förtroendevalda samlades för att ta fram en gemensam strategi för ett hållbart yrkesliv. Strategin kom att kallas ”8 måsten för ett hållbart yrkesliv”. Den nationella mötesplatsen var en kraftsamling och ett avstamp i arbetet med att implementera strategin. Därefter togs det fram en handlingsplan och digitala utbildningar har genomförts. Vårdförbundet har i dialog med både medlemmar och arbetsgivare bidragit till ökad kunskap och medvetenhet kring ”8 måsten för ett hållbart yrkesliv”.

Utbildningsinsatser i samband med avtal och överenskommelser

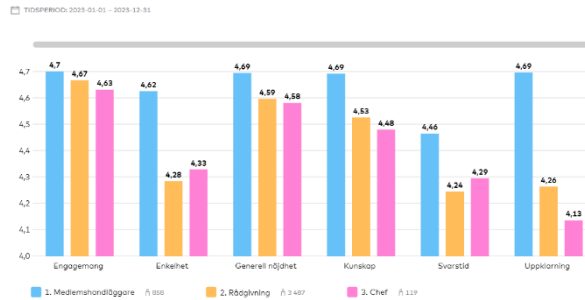
I anslutning till samtliga träffade avtal och överenskommelser har utbildningsinsatser för förtroendevalda, lokala ombudsmän och Vårdförbundets rådgivning genomförts, samt information till medlemmar och förtroendevald på arbetsplats publicerats på webben.

Även utbildningar kring förändringarna i LAS och andra centrala teman har genomförts. Vägledande insatser såväl som utbildningar har erbjudits förtroendevalda med utökad uppdrag/facklig tid och har haft som mål att stärka deras förmåga att effektivt delta i fackligt arbete och förhandlingar.

Även informationsmaterial rörande ”Vårdförbundets 8 måsten” samt ”Särskild yrkesskicklighet” har tagits fram och finns tillgängligt för medlemmar både digitalt och som tryckt folder.

En medlemsrådgivning i särklass

Under 2023 har Vårdförbundet haft 45 048 kontakter till medlemsrådgivningen. 79,5 procent kontaktar Vårdförbundet via telefon, och 20,5 procent kontaktar oss via webbformulär. Flest ärenden gällde medlemsregisterfrågor, ändringar etc. Nästan lika många vill ha råd om lönefrågor, anställning och avslut av anställning. Rådgivare och medlemshandläggare upplever att det har varit förhållandevis få samtal som gällt de nya reglerna om dygnsvila.

Av grafen framgår hur nöjda medlemmarna var med den rådgivning de fått från Vårdförbundets rådgivning. Högsta betyg är 5. Vårdförbundet står sig väl i jämförelse med andra förbund när det gäller generell medlemsnöjdhets. Under våren och sommaren lanserades en ny Frågor & Svar funktion på Vårdförbundets webbplats, som bl.a. bygger på de vanligaste frågorna. Vi såg en betydande ökning av användandet av tjänsten under året.

Automatiserad medlemsrådgivning och AI

Under mars månad publicerades drygt 350 vanliga frågor och svar på webbplatsen. Frågorna och svaren valdes och utformades utifrån de vanligaste frågorna som ställs till Vårdförbundets rådgivning. Publiceringen inleddes med en öppen testperiod som avslutades i maj. De flesta svar nås endast av medlemmar. Som ett resultat av publiceringen av Frågor och svar ställs nu färre frågor i webbformuläret. **Vårdförbundets Chat bot** lanserades i maj och finns nu tillgänglig på hemsidan. Inledningsvis är boten tränad att hantera ca 15 olika dialoger/frågeställningar. Under året har betydande teknisk utveckling skett inom AI-tekniken.

Under år 2023 fortsatte Vårdförbundet att öka sin synlighet i sociala medier. Under året ökade synligheten med 34 procent, vilket resulterade i hela 28 miljoner visningar. Vårdförbundet har för närvarande sammanlagt 101 000 följare i sociala medier. I jämförelser med andra fackförbund ligger vi bra till. Under året har vi satsat särskilt mycket på att förmedla inspirerande inlägg om rollen som förtroendevald samt ökat yngre medlemmars synlighet i sociala medier.

Lönecoachning

Under året har medlemmar erbjudits lönecoachning. Ett tvärasektionellt arbete har

också initierats för att skapa en struktur för att fler medlemmar ska känna till och få del av medlemsförmånen lönecoaching. Förslag har tagits fram för att förbättra lönecoachingen, med målet att göra den mer rekryterande och skapa ökat medlemsvärde.

Villkor – avtal och förhandling

2023 präglades av jämställdhetsfrågor med fokus på ett hållbart yrkesliv, hållbara heltider samt jämställda pensioner och löner. Under hela året har förhandlingschefen arbetat tillsammans med förbundsstyrelsen och avtalsrådet för att prioritera och formulera yrkanden inför HÖK 24. Förhandlingar på privat sektor kring flexpension fördes under våren parallellt med ett intensivt arbete med att implementera de nya reglerna kring dygnsvila som infördes den 1 oktober på KR-sektorn. Dessutom förhandlades en överenskommelse om dispens från dygnsvila. Under hösten fördes samtal kring dygnsvilan i arbetsgrupper på privat sektor och med Svenska kyrkan.

Avtalsförhandlingar

Dygnsvila inom kommun och region

Förhandlingar under hösten 2022 resulterade i skärpta regler om 11 timmars dygnsvila samt om vilka undantag som kan göras. Därefter har ett intensivt arbete pågått under 2023 för att förbereda implementeringen den 1 oktober, då de skärpta reglerna trädde i kraft. Detta arbete har dels skett genom veckovisa möten mellan SKR/Sobona och de fackliga organisationerna, dels genom utbildning och stöd till förtroendevalda, lokala ombudsmän och Vårdförbundets rådgivning. Information till medlemmar har gått ut rörande de nya reglerna och vikten av lokalt arbete med schemaläggning.

Under våren såg parterna att det för vissa verksamheter finns behov av att kunna göra ytterligare avsteg från 11 timmars dygnsvila. I maj slöts en överenskommelse kring dispens från dygnsvila, där undantaget med 20 timmars arbete och jour efter särskilt dispensförfarande kan utvidgas till 24 timmar.

En grupp, NU-gruppen, inrättades för att stötta och fatta beslut utifrån lokala MBL-förhandlingar om undantag från 11 timmars dygnsvila. NU-gruppen består av centrala förhandlare, förbundsjurister, två lokala ombudsmän och en chefsspecialist. Ett 40-tal undantagsärenden hanterades under året, varav ungefär hälften beviljades undantag och hälften av förhandlingarna avslutades i oenighet.

Under hösten formerades också det Arbetstidsråd och den Arbetstidsnämnd som parterna enats om.

Inom ramen för Sunt arbetsliv har stöd- och informationsmaterial tagits fram, där också en partsgemensam forskningsöversikt kring kort dygnsvila (finansieras via Afa Försäkring) finns med.

Privat sektor

Under våren förhandlades centrala kollektivavtal på privat sektor med Almega Vårdföretagarna (Bransch D, E och F – Bransch Ambulans förhandlades under hösten), Fremia samt Arbetsgivaralliansen. Ett framgångsrikt tvärfackligt samarbete ledde till att flexpension införs i samtliga avtal, vilket är ett viktigt steg mot jämställda pensioner.

Frågan om dygnsvila lades i arbetsgrupper där samtliga berörda förbund deltar, för hantering under hösten 2023. Trots intensiva samtal har parterna inte lyckats nå en uppgörelse, men samtalen fortsätter under 2024.

Statlig sektor och Svenska kyrkan

Nya avtal slöts även med Arbetsgivarverket och Skao. Även med Skao har frågan om dygnsvila lagts i en arbetsgrupp, men inte heller här har parterna enats.

Förberedelse och beslut om yrkande HÖK 24

Arbetet med att fastställa yrkanden har under året hanterats vid ett flertal möten i förbundsstyrelsen, avtalsrådet och förbundsrådet. Parallellt har dialog förts med Facken i välfärden för att identifiera möjligheter att lägga yrkanden som är gemensamma för förbunden. Facken i välfärden har även arbetat med att identifiera förbundens röda och gröna linjer.

Som en del i faktainsamlingen inför yrkandena genomfördes en Novus-enkät bland medlemmarna i KR-sektorn. Resultatet av enkäten formulerades i en uppmärksam rapport om deltidsarbete som lanserades i december.

Yrkanden för HÖK 24 och uppsägning av HÖK 22 beslutades av förbundsstyrelsen efter råd från avtalsrådet och lämnades över till SKR och Sobona den 19 december 2023. Fokus i yrkandet ligger på hållbara heltider och sänkt veckoarbetstid, skärpningar i löneavtalet kring löneprocessen och permanenta skrivningar om särskild yrkesskicklighet samt fortsatt arbete med friskfaktorer.

Digitalisering av förhandlingsframställningar

Vårdförbundet har under året arbetat med att digitalisera processen för att ta emot förhandlingsframställningar från arbetsgivare inom kommuner, regioner, kommunala bolag och företag, vilket syftar till att förenkla och effektivisera hanteringen samt säkerställa kvaliteten på processen. Detta har inneburit utveckling och stegvis implementering av digitala formulär som möjliggör systematisk uppföljning av det lokala förhandlingsarbetet över samtliga sektioner.

Arbetet startade redan 2021 med utvecklingen av en motsvarande funktionalitet för arbetsgivare inom den privata och statliga sektorn. Erfarenheter och uppföljningar från dessa sektorer har varit avgörande för utvecklingsarbetet inom kommun- och regionsektorn.

Lön

Den partsgemensamma lönestatistiken för KR-sektorn redovisades under våren och visar på en genomsnittlig löneutveckling över märket under 2022.

Löneutveckling, identiska individer, perioden 2021–2022

Avtalsområde	Yrkesgrupp	Krontal	Procent
		Löneutveckling, kr	Löneutveckling, %
KR-sektorn	Barnmorska	2 352	5,8
KR-sektorn	Biomedicinsk analytiker	1 770	5,2
KR-sektorn	Röntgensjuksköterska	1 907	5,5
KR-sektorn	Sjuksköterska	1 838	5,2
KR-sektorn	Specialistsjuksköterska	2 104	5,3
KR-sektorn	Totalt exkl. chef	1 928	5,3
Privat sektor	Barnmorska	1 214	2,9
Privat sektor	Biomedicinsk analytiker	1 666	4,4
Privat sektor	Röntgensjuksköterska	934	2,4
Privat sektor	Sjuksköterska	1 405	3,6
Privat sektor	Specialistsjuksköterska	1 851	4,7
Privat sektor	Totalt exkl. chef	1 492	3,8

*Not: privat sektor
representeras av
Vårdföretagarna*

Källa: Partsgemensam lönestatistik

Vårdförbundets egen löneenkät till medlemmar i KR-sektorn under hösten visar på en fortsatt bättre löneutveckling för särskilt yrkesskickliga än för de som inte bedömts vara det, även om skillnaden inte är lika stor som tidigare år. Resultaten visade att nästan en fjärdedel av de svarande bedömts som särskilt yrkesskickliga, med en löneutveckling på 5,6 procent för denna grupp jämfört med 5,0 procent för övriga.

Insatser vid utfall under industrimärket

Utifrån att många medlemmar under 2023 fick löneökningar under industrimärket genomförde Vårdförbundet lokala förhandlingar om kompensation för att hamna minst i paritet med märket.

Partsgemensamma filmer kring särskild yrkesskicklighet

I samarbete med professor Jonna Bornemark har partsgemensamma filmer om särskild yrkesskicklighet spelats in. Detta har genomförts både med SKR/Sobona och med Almega Vårdföretagarna. Filmerna ska nu slutbearbetats och publiceras.

Analys av och stöd rörande förstalöner

Vårdförbundet har genomfört en omfattande analys av "förstalöner" och medlemsutvecklingen inom KR-sektorn för att förbättra lönerådgivningen till medlemmar som förhandlar sin första lön. Denna analys bidrar till en djupare förståelse för medlemmarnas behov och underlättar arbetet med att förbättra lönevillkoren för nyexaminerade medlemmar.

Arbetsmiljö

Kommun- och regionsektor

Med grund i Avsiktsförklaringen mellan parter inom kommun och region har satsningar på arbetsmiljö och hälsa fördjupats. Kunskapsuppbyggande initiativ med fokus på friskfaktorer, exempelvis "Studio friskfaktor och välbefinnande" med målgrupp skyddsombud och chefer i KR-sektorn, har utformats och lanserats med fortsättning t.o.m. 2026.

Sunt arbetsliv fortsätter utvecklingen av nytt verktyg, "Friskfaktorstarten", utbildning av processledare som får i uppdrag att leda arbete med friskfaktorer i den egna organisationen, "Friskfaktorsteget", samt strategisk rådgivning till dem som vill implementera friskfaktorarbete i sin arbetsmiljö.

Det har tagits fram nya verktyg som rör digitala aggressioner och genusmedvetenhet. Översyn har gjorts av den partsgemensamma arbetsmiljöutbildningen där delar om huvudskyddsombud och skyddskommitté kommer att förstärkas. Vidare var en del av KR-parternas arbete under året en fördjupad dialog vad gäller samverkansavtal. Vårdförbundet har med övriga

centrala parter inlett arbete med ett partsstöd att konsultera för lokala parter. Parterna har även genomfört regionala dagar tillsammans med AFA försäkring med rubrik "Välfärdens arbetsmiljöutmaningar" för att stimulera till förbättrat arbetsmiljöarbete i kommuner och regioner.

Parternas stödteam för samverkan har tagit fram ett processtöd/guide till parter som ska teckna, utveckla eller revidera samverkansavtal. Enkät för att utvärdera hur väl samverkan fungerar har tagits fram för genomförande 2024. Ett arbete har inletts med fokus på Vårdförbundet som part i samverkan, som omfattar att säga upp, träffa och utvärdera lokala samverkansavtal. Arbete slutförs under våren 2024.

Privat sektor

Inom PTK pågår arbete med att förbereda kommande huvudavtalsförhandlingar kring arbetsmiljö, samverkan, rehabilitering och åldrar inom omställning, pensioner och försäkringar. Diskussioner och förarbete pågår inom PTK men också mellan LO, PTK och Svenskt Näringsliv.

Under 2023 genomfördes en workshop för förhandlingschefer och arbetsmiljöspecialister. PTK med förbund fortsätter att arbeta fram följande områden: samverkan, företagshälsovård och rehabilitering.

Regional skyddsombudsverksamheten har omhändertagits via ett kansliinternt RSO Team. Introduktion och startutbildning ges fortlöpande i samband med att nya RSO:er utses. Under året har ett internat med tillhörande nätverksträffar, samt 172 arbetsplatsbesök genomförts. Löpande kunskapsuppbyggnad och erfarenhetsutbyte sker dels inom teamet dels i nätverket.

Arbetsmiljöverket

Fokus för arbete inom ramen för TCO har varit regelförnyelsen av Arbetsmiljöverkets föreskrifter, där Vårdförbundet kontinuerligt medverkat genom centrala samråd.

Arbetsmiljöverkets branschsamråd mellan parter inom hälso- och sjukvården hölls i september. Bevakning och påverkansarbete med särskild betydelse för förbundets medlemmar riktades till följande initiativ som rapporterades av under sommaren.

- Systematiskt arbetsmiljöarbete i politikerstyrda organisationer, inspektion pågick 2019 - 2022
- Projekt OSA i vård och omsorg, som är en pågående inspektionsinsats

- Arbetsmiljön i välfärden, med fokus på vården – ett uppdrag som precis har påbörjats hos Arbetsmiljöverket
- AMV:s utvärdering av sanktionsavgifter, rapport väntas komma till årsskiftet, och OSA-utvärderingen kommer också med sin andra och sista rapport i december.
- AMV:s arbete för fler skyddsombud

Vårdförbundet har samverkat med forskningsprojekt inom ramen för AFA försäkring samt Mynak, exempelvis inom ramen för det treåriga EU-OSHA-projektet om digital arbetsmiljö. Det finns även projekt om kognitiv arbetsmiljö, minoritetsstress samt uppdrag som getts till högskolan i Gävle att skriva rapport om hot och våld inom vård, skola och omsorg.

Partsarbete och tvärfackligt samarbete Välfärdens partsråd

Under 2023 bildades Välfärdens Partsråd, som samlar Arbetsmiljörådet, Kompetens- och omställningsrådet samt Välfärdsrådets beredningsgrupp. Det är ett strategiskt steg för att hantera övergripande och strategiskt viktiga frågor för parterna inom kommuner och regioner. Detta nya råd stärker fokuset på gemensamma intressen och bidrar till en mer sammanhängande strategi för välfärdssektorn. Detta arbete inkluderar utveckling av verktyg och metoder för att främja en bättre arbetsmiljö och hälsosammare arbetsvillkor inom vården.

Arbetsmiljösamordning inom Vårdförbundet

Under 2023 fortsatte arbetet med Arbetsmiljöstrategin i Vårdförbundet och framtagandet av utbildning för huvudskyddsombud (HSO) och arbetsmiljösamordnare. Ett nationellt möte med fokus på Vårdförbundets HSO-funktion hölls. Det togs fram en plan för omhändertagande av delar som kopplas till HSO under 2024 vad gäller utbildning och arbetsmiljö. Under 2023 lanserades även ett nätverk för avdelningars arbetsmiljösamordning.

Försäkring och pension

Vårdförbundet har under året deltagit i arbete inom både PTK och TCO för att hantera centrala frågor som rör medlemmarnas ekonomiska trygghet och framtid, bland annat avseende A-kassans koppling till kollektivavtal och system för arbetsskador samt för att främja en djupare förståelse och förbättrade villkor för tjänstepensioner. Detta har innefattat utbildningsinsatser vid val av pensionsplaner för medlemmarna inom kommuner och regioner.

Arbetet med en partsgemensam valcentral för att tillhandahålla pensions- och försäkringsinformation på ett samlat sätt har genomförts under året. Syftet är att öka medlemmarnas kunskap om de förmåner som kollektivavtalade

tjänstepensioner och försäkringar erbjuder, samtidigt som man siktar på att hålla nere administrationskostnaderna. Efter en noggrann utredningsprocess har fokus skiftats till att fortsätta utforska hur en partsgemensam pensions- och försäkringsinformation kan realiseras.

Yrkena och vårdpolitiken - påverkansarbete

Genom påverkansarbete riktat till politiker, myndigheter och andra beslutsfattare har förbundet arbetat för att säkerställa att medlemmarnas röster hörs och yrkenas kompetenser och insikter tillvaratas i viktiga vårdpolitiska frågor och vägval på alla nivåer. Vårdförbundets påverkansarbete omfattar både nationella och internationella insatser. De frågor som drivs nationellt återspeglas även i det internationella arbetet.

Påverkansarbetet syftar till att lyfta fram och driva förbundets politik och prioriterade frågor som bidrar till en positiv utveckling för medlemmarna, yrkesgrupperna och hälso- och sjukvården i stort.

Arbetet har bl a omfattat insatser för att förbättra arbetsvillkor, arbetsmiljö, karriärmöjligheter, tillgång till kompetensutveckling, och förutsättningar för medlemmarna att bedriva en patientsäker vård. Ett betydande fokus har lagts på omställningen till personcentrerad vård, vårdens kompetensförsörjning och delegering, den digitala omställningen inom hälso- och sjukvården samt hälso- och sjukvårdens ledning och styrning.

Påverkansarbetet pågår kontinuerligt på alla nivåer och omfattar medverkan i såväl expertgrupper, statliga utredningar och remissvar, som genomförande av seminarier och personliga möten med beslutsfattare och andra intressenter som t ex regelbundna möten med Socialstyrelsen och Nationella Vårdkompetensrådet.

Omställningen till personcentrerad nära vård

Vårdförbundet har i samarbete med SKR och genom eget påverkansarbete drivit på omställningen till en mer personcentrerad vård. Exempel på aktiviteter är planering och medverkan i SKR:s ledarskapsprogram "Nära vård", subventionerad online-utbildning för förtroendevalda, och förbundets eget ledarskapsprogram för chefsmedlemmar med fokus på det personcentrerade ledarskapet.

Utökad förskrivningsrätt

Arbetet med att se över och potentiellt utöka förskrivningsrätten för relevanta yrkesgrupper har varit en prioritet under året. Ett viktigt steg var rapporten "Distriktssköterskor och förskrivningsrätten – hur används förskrivningsrätten och

vad är behovet i framtiden?" som tagits fram i samarbete med SSF. Förbundet tittar även på hur barnmorskornas förskrivningsrätt kan behöva förändras.

Statliga utredningar och remissvar

Förbundet bidrar löpande med remissvar och som delaktiga i statliga utredningar. Under året har bland andra följande statliga utredningar hanterats; "Fler platser för VFU i sjuksköterskeutbildningen", "Utvärdering av vaccinering mot sjukdomen covid-19" och "Utredning av svensk narkotikapolitik anpassad till nutidens och framtidens utmaningar". Detta arbete bidrar till att förbundets expertis och medlemmarnas perspektiv inkluderas i viktiga politiska beslut och processer.

Regelbundna möten med Socialstyrelsen och andra beslutsfattare har genomförts för att belysa för medlemmarna viktiga frågor som kompetensförsörjning, delegering och patientsäkerhet.

Exempel på remisser som förbundet har svarat på är:

- Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) förslag till föreskrifter om anmälan av verksamhet enligt patientsäkerhetslagen.
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om listningstjänst för vårdval och vårdval på annat sätt.
- Socialstyrelsens nya regler för screening av spinal muskelatrofi.
- Socialdepartementets "Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja".
- Socialstyrelsens uppgiftsskyldighet till Socialstyrelsens medicinska födelseregister.
- Socialdepartementets " Patientöversikter inom EES och Sverige".
- Justitiedepartementets "Förstärkt skydd för den personliga integriteten".
- Socialdepartementets "Bättre tillgång till hälso- och sjukvård".
- Socialdepartementets "Elektronisk tillgång till barns uppgifter".
- Socialdepartementets "Effektiv och behovsbaserad digital vård".
- Justitiedepartementets "Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen".

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Vårdförbundet har arbetat för att bidra till långsiktig kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården med att driva på för tillgång till kompetensutveckling på arbetsplatserna för förbundets yrkesgrupper, att möjliggöra fortbildning och specialistutbildningar, bland annat genom att driva på tillgången till akademisk specialisttjänstgöring (AST), som är en modell för utbildningsanställningar som sjuksköterskor kan söka för att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska.

Under året har en rapport tagits fram som visar nuläget i svensk hälso- och sjukvård när det gäller kompetensförsörjning inom de fyra yrkena och de utmaningar som vården står inför avseende att attrahera, rekrytera och behålla kompetent personal, nu och i framtiden. Rapporten belyser särskilt ungas syn och förväntningar på att arbeta inom hälso- och sjukvården.

Avancerad specialistsjuksköterska

Ett omfattande arbete för att tillsammans med SSF verka för att en ny roll införs i svensk hälso- och sjukvård Advanced Practice Nursing (APN)/ avancerad specialistsjuksköterska (AVS) har genomförts under året. Detta har skett genom strategiska samarbeten och långsiktigt påverkansarbete samt kunskapsinhämtning från internationella samarbetsorganisationer.

Under året har ett flertal möten och seminarier genomförts, även informationsmaterial i ämnet har producerats. Initiativ har tagits för att ta nästa steg i påverkansarbetet för att tillskapa rollen som AVS inom hälso- och sjukvården.

Förbundet deltar även i en arbetsgrupp på europeisk nivå inom ramen för EFN för att utveckla rollen som avancerad specialistsjuksköterska.

Partsgemensamma arbeten

I HÖK 22 finns överenskommelser om **partsgemensamma arbeten** kring specialistutbildning och karriärmodeller vilka är pågående för de fyra yrkena. I partsarbetet lyfter Vårdförbundet att professionernas kompetens, högre utbildningsnivå och längre yrkeserfarenhet bidrar till bättre patientsäkerhet. Sambanden finns beskrivna i Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) årliga rapporter och Socialstyrelsens rapport om kompetensförsörjning och patientsäkerhet. Dessa rapporter bekräftar och stärker Vårdförbundets vårdpolitik.

Partsarbetet om *specialistutbildning för biomedicinska analytiker, barnmorskor och röntgensjuksköterskor* handlar om att undersöka och spegla behovet av specialistutbildningar. Arbetet presenterades i en partsgemensam rapport som grund för vidare dialog och påverkan. Kommunikationsmaterial från partsarbetet om *karriärmodeller* används i karriärnätverket för lokala förtroendevalda. Nätverket följer upp hur arbetet med karriärmodeller utvecklas lokalt.

Yrkesfrågor

Barnmorskor

Förbundet bedriver löpande påverkansarbete om frågor som är relevanta för yrkesområdet, t ex dialog med Folkhälsomyndigheten om handlingsplan kring reproduktiv och sexuell hälsa, möten med regionpolitiker med fokus på framtidens förlossningsvård och Vårdförbundets politik för barnmorskor. Förbundet samverkar också med intresseorganisationer för att påverka i frågor som rör rätten till god och jämlik reproduktiv och sexuell hälsa, vård genom hela livet om mänskliga rättigheter.

Ett intensivt arbete har pågått inom ramen för förbundets nationella nätverk för barnmorskor med fokus på kompetensförsörjning, arbetsmiljö och framtid. Förbundet har också medverkat vid flera internationella forum för att föra fram vår politik och knyta kontakter med liknande organisationer på en global nivå. Bland annat närvarade vi vid The International Confederation of Midwives (ICM) kongress.

I juni kom beskedet från regeringen att Sverige får en Chief Midwifery Officer (CMO), vilket bl.a. Vårdförbundet länge arbetat med och som kommit att bli en viktig dialogpart i det löpande påverkansarbetet.

Kommunikation och rekryteringsinsatser riktade till barnmorskor och blivande barnmorskor har pågått under året. En del av detta är uppmärksammandet av yrkesdagen den 5 maj, då bl.a. digitala event genomfördes tillsammans med RFSU och Unizon. Dagen uppmärksammades också med aktiviteter som debattartikel, blogg och inlägg i sociala medier.

Biomedicinska analytiker

Under året har ett intensivt arbete bedrivits för att utveckla förbundets vision för biomedicinska analytiker, vilken presenterades för förbundsstyrelsen under hösten. Idédokumentet ska användas i dialog med såväl medlemmar och potentiella medlemmar, som med beslutsfattare. Arbete har också pågått för att tydliggöra och utveckla karriärmodeller och möjligheter till kompetensutveckling. Förbundet har ett nära samarbete med IBL för att utveckla och driva såväl internationella som nationella frågor. Vårdförbundets nätverk för biomedicinska analytiker har fortsatt regelbundna möten för kunskapspåfyllning och erfarenhetsutbyte.

Yrkesdagen i april uppmärksammades i sedvanlig ordning.

Röntgensjuksköterskor

Förbundet har under året ökat sitt engagemang när det gäller röntgensjuksköterskornas yrkesfrågor på internationell nivå och har ett förstärkt samarbete med de nordiska kollegorna. Samordning i internationella frågor sker med Svensk förening för röntgensjuksköterskor (SFR). I det internationella arbetet följs "Vårdförbundets internationella program" och vi påverkar genom att delta på arenor där professionsutveckling, kompetensförsörjning, yrkesetik mm. diskuteras. Vårdförbundet finns även med i det europeiska arbetet för att ta fram standarder inom radiologin. CEN/TC 470 - Quality along the patient pathway in medical imaging. Under året har även Röntgenveckan genomförts, där medlemmar och potentiella medlemmar har haft möjlighet att möta förbundet och prata om yrket.

Påverkansarbetet har främst handlat om möjligheten till reglerad specialistutbildning för Röntgensjuksköterskor och det interna arbetet med att se över titelfrågan har fortsatt under 2023. Röntgensjuksköterskans dag uppmärksammades i november.

Sjuksköterskor

Förbundet har under året bland annat arbetat med aktiviteter riktade till medlemmar och potentiella medlemmar inom ambulanssjukvården bl.a. genom att starta ett nätverk för förtroendevalda och att möta medlemmar, potentiella medlemmar och andra intressenter vid ambulansmässan, Flisa, i Göteborg.

Vårdförbundet bedriver påverkans- och utvecklingsarbete på nationell och internationell nivå när det gäller yrkesfrågor och kompetensförsörjning för sjuksköterskor. Det pågår ett nära samarbete mellan de nordiska länderna inom ramen för SSN för att gemensamt påverka i internationella och globala forum. Fokus under 2023 har varit bristen på sjuksköterskor, men också frågan om ratio, eller vårdtyngd har varit aktuell.

Påverkansarbete har även bedrivits när det gäller skolsjuksköterskornas förutsättningar, där förbundet driver på för likvärdig elevhälsa utifrån nationella riktlinjer.

Vårdförbundet student

Under årsmötet den 29 oktober valdes Marlene Juhl om till ordförande för Vårdförbundet Student. Den nyvalda styrelsen har fokuserat på att förbättra tillgängligheten och kvaliteten på den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) och att säkerställa att alla nyexaminerade får en gedigen introduktion på sina arbetsplatser. Dessa åtgärder är avgörande för att möta den utbredda

kompetensbristen inom Vårdförbundets yrkesområden, där brist på barnmorskor, sjuksköterskor, röntgensjuksköterskor och biomedicinska analytiker rapporteras från alla landets 21 regioner.

Studentstyrelsen fokuserade även på att stärka kompetensförsörjningen till vården och att öka studentmedlemmarnas engagemang genom att utforska nya sätt för engagemang. Ambitionen understryker vikten av högkvalitativ VFU för framtida vårdanställda.

I den årliga VFU-rankingen, där nästan 1 000 studentmedlemmar deltog, korades Högskolan i Kristianstad till bästa lärosäte för VFU. VFU-rapporten gav upphov till mediauppmärksamhet och debatt, samt påverkan på den nationella samordningen av fler VFU-platser. Detta är en del av Vårdförbundets kontinuerliga arbete med att förbättra utbildningsvillkoren och praktikmöjligheterna. Dessutom delar Vårdförbundet Student ut ett pris till en framstående studenthandledare varje år, i år tilldelades priset biomedicinska analytikern Ina Loarp.

Studentstyrelsen har även aktivt tagit ställning mot den så kallade angiverilagen och arbetat mot diskriminering under VFU-perioderna. I detta arbete har ett samarbete inletts med Diskrimineringsombudsmannen (DO) för att utveckla lösningar på dessa utmaningar, vilket speglar styrelsens engagemang för en mer inkluderande och rättvis utbildningsmiljö.

Förutom fackliga frågor inrikes har studentstyrelsen deltagit i internationella studieresor för att öka kunskapen om globala fackliga frågor och har initierat globala solidaritetsprojekt, med fokus på migrantarbetare och en hållbar och rättvis omställning inom hälso- och sjukvårdssektorn i Asien-Stilla havsområdet. Detta internationella engagemang har visats i förbundets digitala kanaler.

Studentstyrelsen har deltagit i förbundets arbete med den statliga utredningen om flera VFU-tjänster under sjuksköterskeutbildningen.

Vårdförbundets priser

Förbundet har under året delat ut Vårdförbundspriset, Årets vårdchef och Årets studenthandledare.

Med Vårdförbundspriset vill förbundet tillsammans med Folksam premiera medlemmar som engagerar sig, utvecklar och genomför en tydlig förbättring till en personcentrerad nära vård. En process av nomineringar och juryarbete ledde till att tre vinnare utsågs från totalt 25 nomineringar. Priset syftar till att erkänna

exceptionella bidrag till vården och inspirera till fortsatt utmärkt arbete inom yrkesgrupperna. Amanda Ahlin sjuksköterska, Sylwia Kedzierska, biomedicinsk analytiker och Anna Rydberg, specialistsjuksköterska inom demens, vann utmärkelsen Vårdförbundspriset 2023.

Årets Vårdchef uppmärksammar en chef, som genom sitt ledarskap, utvecklar hälso- och sjukvården till en nära personcentrerad vård. Priset 2023 gick till sjuksköterskan Johanna Ling, regionchef på Kry i primärvården Skåne.

Genom Vårdförbundspriset och Årets Vårdchef har förbundet uppmärksammat och belönat medlemmars framstående insatser inom vården. På förbundsrådet 28 – 29 november delades priserna ut. De uppmärksammades i lokalpress, i förbundets sociala medier samt på olika event. Priserna har bidragit till att synliggöra medlemmar och goda exempel samt att inspirera till utveckling och innovation.

Under året har kansliet arbetat med förslag på utveckling av Vårdförbundets priser, prisernas syften, hur priserna kan delas ut, samt hur priserna och pristagarna kan lyftas fram och synliggöras än mer i förbundets kommunikation.

Förbundet har även medverkat i juryarbetet för Götapriset och Sveapriset samt varit delaktiga i Brobyggarpiset som delas ut på Vårdarenan.

Almedalsveckan

Under Almedalsveckan 2023 deltog förbundet med syftet att påverka och lyfta fram viktiga frågor som rör förbundets yrkesgrupper. Deltagandet fokuserade på att stärka förbundets roll och synlighet i samhällsdebatten, särskilt kring hälso- och sjukvårdens utmaningar, som kompetensförsörjning och medlemmarnas arbetsvillkor. De programpunkter som Vårdförbundet genomförde lockade många besökare och genererade positiv uppmärksamhet för våra frågor.

opinionsbildning – Vårdförbundet i media

Vårdförbundets mediestrategi och framgångsfaktorer för opinionsbildningen har varit att vi både proaktivt lyfter nyheter som visar på värdet av medlemskapet och hakar på politiken genom att initiera och reagera på utspel och aktuella händelser. Vi har berättat om vinster och presenterat våra förslag till lösningar på vårdens problem, ofta utifrån kartläggningar och undersökningar där vi presenterat siffror och fakta som ingång för våra argument. Vårdförbundets förtroendevalda, både nationellt och lokalt, är de som ska synas som talespersoner och byggas som experter. I Kantar Publics Anseendeindex noterades en positiv förskjutning i

allmänhetens uppfattning om Vårdförbundet, vilket indikerar en förbättring av förbundets offentliga image.

Vårdförbundets oberoende medlemstidning **Vårdfokus** har hög trovärdighet både hos medlemmar och journalistkåren. Vårdfokus fungerar som dörröppnare för förbundets påverkansarbete genom att skapa nyheter som förbundet kan haka på i mediakommunikationen och genom att artiklar sprids via nyhetsbyrån TT. Företrädare för Vårdförbundet syntes och medverkade flitigt i olika media, nationellt och lokalt såväl i webbartiklar och tryckt press som tv och radio, sociala medier samt i poddar. Vårdförbundet höll i sin roll som expert och talesperson för hela vården med klart högre medieexponering än de andra vårdfacken.

En stor del av den opinionsbildande verksamheten har fokuserat på det ekonomiska underskottet i kommuner och regioner som påverkar kompetensförsörjningen, medlemmarnas arbetsmiljö och löneutveckling. Det har även genomförts ett intensivt arbete för att motverka lagen om anmälningsplikt för offentligt anställda (angiverilagen) där Vårdförbundet deltagit i debatter, agerat på sociala medier och manifestationer.

Under hösten 2023 har fokus för det opinionsbildande arbetet till stor del varit att skapa bra förutsättningar inför avtalsrörelsen på kommun- och regionområdet. Den 19 december sa Vårdförbundet upp huvudöverenskommelsen, HÖK22, med SKR och Sobona. I det nya avtalet vill förbundet se förkortad arbetstid och högre löner. Avtalet omfattar 90 000 barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor anställda i kommuner och regioner.

Under början av december släpptes en **deltidsrapport** som ska skapa medvetenhet om situationen för våra medlemsgrupper på området, rapporten visar att 3 av 10 medlemmar jobbar deltid. Många för att de inte orkar heltid. Hälften säger att huvudorsaken är behovet av vila och återhämtning. Rapporten fick uppmärksamhet i media, bland annat i TV4 Nyhetsmorgon och har uppmärksammats av beslutsfattare. Den har även syntes för opinionsbildare och allmänhet genom köpt media och kontextuell annonsering.

Inför överlämnandet av Vårdförbundets yrkanden till SKR släpptes ett pressmeddelande som fick stort genomslag i bland annat branschmedia och Aftonbladet.

Nedan ges exempel på några av de viktigaste budskapen och där vi fick störst genomslag i medieexponering under året:

Angiverilagen

Ingen vill jobba som angivare av flyktingar, Expressen 11 maj tillsammans emd facken i Valfärden

Rätten till vård på lika villkor får inte urholkas” Dagens samhälle, 25 maj tillsammans med representanter för 40 organisationer.

”Gå inte vidare med lag om angiveri” Svenska dagbladet, 22 augusti tillsammans med Facken i Valfärden

”Anmälningsskyldighet hör inte hemma i vården” 26 september, Dagens medicin tillsammans med Kommunal och Läkarförbundet.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

”Kommuner och regioner behöver arbeta med friskfaktorer” Dagens samhälle 24 maj, tillsammans med SKR, Sobona, Akademikeralliansen, Akademikerförbundet SSR och Vision

”Det duger inte att säga att få vill jobba i välfärden” Dagens samhälle 21 maj, tillsammans med facken i Valfärden

”Krigsberedskapen inom vården måste höjas – och snabbt” Dagens Nyheter 9 mars

Yrkesspecifika frågor

”Vårdens tapp av röntgensjuksköterskor måste hejdas” Dagens Medicin 12 januari

”Säkerställ att fler utbildar sig till biomedicinsk analytiker” Dagens Medicin 14 april tillsammans med IBL

”Avancerade specialistsjuksköterskor är inga läkare” Dagens medicin 21 april, tillsammans med SSF

Det råder ingen brist på utbildade barnmorskor, Dagens Medicin 30 maj

Klimatet

Svenska modellen en superkraft för klimatet Aftonbladet 24 september, tillsammans med TCo-förbunden

I gemensamma frågor **samarbetar vi med andra fackförbund och organisationer**, vilket ger mer kraft och tyngd i budskapen. Ett sånt exempel är:

Facken i välfärden

Vårdförbundet har upprätthållit ett fortsatt gott samarbete med ytterligare fack inom välfärdssektorn. Detta har inkluderat gemensamma initiativ såsom en debattartikel rörande nedskärningarna i välfärden och gemensamt påverkansarbete för att stoppa angiverilagen.

Facken i välfärden har gemensamt undertecknat en avsiktsförklaring om samarbete som fokuserar på att förbättra kompetensförsörjningen inom vårdsektorn. Detta samarbete baseras **på nio strategier för att säkerställa tillgång på välutbildad personal** och är ett exempel på Vårdförbundets engagemang för att adressera välfärdens utmaningar genom kollektiva insatser.

En framgång har varit inrättandet av en beredning för kompetensförsörjningen av kommuner och regioner, vilket anses vara en seger för facken.

Exempel på större pressaktiviteter som har genomförts är; en debattartikel om Sveriges beredskap i krig och kriser och en artikel om patientfarlig delegering. Tack vare dessa har regeringen tillsatt utredningar och myndighetsuppdrag har tagits fram. Under hösten har facken i välfärden fört dialog om att ytterligare fördjupa samarbetet mellan facken i välfärden. Det arbetet kommer att fortsätta under 2024.

Internationell samverkan och solidaritet

Under det föregående året har Vårdförbundet deltagit i internationella sammanhang för att främja utvecklingen inom vårdprofessionerna och engagera sig i samarbete med liknande organisationer världen över. Genom att närvara vid internationella konferenser och forum har förbundet bidragit till att sätta svensk vård på den internationella agendan, diskutera och bidra till utveckling inom gemensamma utmaningar, som t ex patientsäkerhet och kompetensförsörjning samt att förstärka förbundets globala relationer för att på så sätt öka möjligheten till inflytande över globala hälsoutmaningar.

Höjdpunkter under året inkluderade digitala firanden av Internationella barnmorskedagen som fokuserade på viktiga hälsoteman som rasismens effekter på reproduktiv hälsa, deltagande i den Nordiska radiologikongressen i Helsingfors framhävande av betydelsen av gränsöverskridande samarbete inom radiologi, och närvaro vid ICN:s (International Council of Nurses) konferens i Kanada. I det internationella påverkansarbete deltog Vårdförbundet i EPSU:s sjukhussektors sociala dialog, där ett nytt arbetsprogram för 2024 – 2025 formades med bidrag från svenska förbund. Ett viktigt framsteg togs i den sociala dialogen för social- och omsorgstjänster, en central komponent för implementeringen av EU:s strategi för vård och omsorg, med särskilt fokus på äldreomsorg.

PSI-kongressen i oktober markerade en viktig milstolpe där Vårdförbundet bidrog till diskussioner om globala hälsofrågor, inklusive rätt till sjukvård, aborträttigheter och klimatförändringarnas inverkan på sjukvårdssektorn. Vårdförbundets samarbetsprojekt med PSI fortsatte trots utmaningar, fokuserat på rättigheter för flyktingar, grön omställning och facklig organisering av sjukvårdspersonal i Asien.

Vårdförbundets årliga katastrofbidrag gick 2023 till Läkare utan gränser.

Under året betonades även vikten av internationella undersökningar som visade på konsekvenserna av personalbrist i vården, Vårdförbundets tal vid en manifestation utanför FN i Genève belyste denna problematik. Vårdförbundets internationella arbete inkluderade även stöd till globala solidaritetsprojekt genom Union to Union, som fokuserade på hållbar omställning och rättigheter för flyktingar i olika regioner, samt insatser för att organisera vårdpersonal i Asien.

Förbundet deltog i WHO:s World Health Assembly, vilket bland annat gav oss insyn i politiska förhandlingar, särskilt kring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Vårdförbundet deltog i EFNNMA General Assembly och bidrog med perspektiv gällande hot och våld mot vårdpersonal. Ett aktivt engagemang i arbetet med att adressera globala utmaningar inom vården är något som har prioriterats under året.

Demokratiutveckling

Demokratiutvecklingen och stadgearbetet i ”Fler ger mer” har under 2023 fortsatt det insiktsdrivna arbetet för att hitta andra sätt att organisera sig närmast medlemmarna. Stadgearbetsgruppen har genomfört ett utblicksarbete med intervjuer med andra fackförbund och idéburna organisationer med fokus på val till kongress och hur andra representationsforum går till och vilka frågor som behandlas i respektive forum.

Under hösten har utvärderingen av de nya avdelningarna slutförts och en initial analys är gjord av arbetsgruppen för stadgan och arbetsgruppen för Fler former. Det framgår i analysen att arbetet med att utveckla den demokratiska organisationen i Vårdförbundet behöver präglas av inkludering och att det finns ett stort behov av att skapa en organisation som både tar hand om partsrelationen och fungerar som en intresseförening. Vidare blir det tydligt i utvärderingen att det i utvecklandet av en ny demokratisk organisation kommer behövas fler former än avdelning för att komma närmare medlem och för att ge inflytande på avtal, arbetsplats och Vårdförbundet.

Vårdförbundets presidium har under året genomfört arbetsplatsbesök tillsammans med avdelningar och samtidigt haft dialog med samtliga avdelningar och genomfört specifika dialoger med fyra av avdelningarna i syfte att arbetet med demokratiutvecklingen ska präglas av transparens och delaktighet på bred front.

Förbundsrådet arbetade vidare med insikterna från utvärderingen under förbundsrådsmötet i november. Förbundsrådet fortsätter sin ledarskapsutbildning och att följa arbetet inför HÖK 24. Förbundsrådet har även löpande tagit del av arbetet med Livskraft och arbetade vid förbundsrådsmötet i november med frågan om hur de ska ta ledarskapet i arbetet med att införliva den nya positionen.

Demokratisk utveckling i privat sektor

I privat sektor har arbete pågått för att utforska och stödja fler former av demokratisk organisation. Målet är att identifiera och implementera nya sätt att engagera medlemmar och stärka deras inflytande och deltagande inom förbundet.

Bildandet av sektorstyrelse i staten

Ett betydande inslag i detta arbete har varit att konkret stödja bildandet av en potentiell sektorstyrelse i staten. Detta initiativ syftar till att skapa starkare och mer sammanhållna strukturer för representation och beslutsfattande inom statliga verksamheter där Vårdförbundets medlemmar är verksamma.

Stöd till kommun och region

Utöver statlig och privat sektor har kansliet även haft i uppdrag att stödja utvecklingen inom kommuner och regioner. Detta arbete inkluderar att främja bildandet av klubbstrukturer och andra organisatoriska former som kan förstärka medlemmarnas röst och bidra till en mer effektiv representation och verksamhet.

Bemanningsbranschen

Under förra året fortsatte Vårdförbundet sitt utvecklingsarbete med stöd från kansliet riktat till bemanningsanställda medlemmar. Ett utvecklingsforum för engagerade medlemmar har etablerats och vidareutvecklats för att skapa en plattform för diskussion och förbättring. Arbetet med att identifiera ytterligare utvecklingsområden för att bättre möta behoven hos bemanningsanställda medlemmar och potentiella medlemmar har genomförts.

Teman som behandlats i utvecklingsforumen har inkluderat områden såsom arbetsmiljö i bemanningsanställningar, hyrstopp, avbokningar, kollektivavtalets betydelse och sjuklönelagen för bemanningsanställda. Dessa diskussioner har syftat till att identifiera hur Vårdförbundet bättre kan stödja medlemmar som arbetar inom bemanningssektorn. Trots att en enkät från 2022 som visade att 30 % av de svarande var intresserade av att engagera sig i Vårdförbundet, har det visat sig vara utmanande att få ett brett deltagande i mötena. Som respons har forumtiderna justerats till kvällstid för att underlätta för medlemmarnas deltagande, och forumets format utvärderas kontinuerligt för att maximera dess effekt och användning av resurser.

Intresseförening för chefer i Vårdförbundet

Chefer och ledare inom hälso- och sjukvården har en avgörande betydelse för vårdens utveckling, för möjligheterna att ge en god och säker vård och för arbetsmiljön. Den 6 oktober 2023 bildades en intresseförening för Vårdförbundets 4 400 chefer och ledare.

Till ordförande valdes Jenny Nyberg, avdelningschef i Region Dalarna. Vårdförbundet Chef kommer att fokusera på:

- Ett chefs- och ledaruppdrag med rimliga förutsättningar.
- En hälsosam arbetsmiljö för såväl chefer som medarbetare.
- Ett chefsnätverk för stöd, utveckling och inspiration.
- Ett chefs- och ledaruppdrag som aktivt deltar i viktiga frågor för att leda vården i rätt riktning vid omställningar inom hälso-sjukvård

Ledning, arbetssätt och verksamhetsstöd

Genomlysning för effektiv organisation

Kansliet har initierat en omfattande genomlysning och behovsinventering för att garantera att alla nödvändiga resurser, kompetenser och processer finns tillgängliga. Detta arbete syftar till att medarbetare och förtroendevalda ska kunna bidra effektivt till att förbundet uppnår sina mål. En detaljerad kartläggning av kansliets struktur, enheternas uppdrag, kompetensbehov och bemanningsstrategier är i full gång och förväntas vara färdigställd i början av 2024.

Målstyrd verksamhetsplanering

Under hösten har verksamhetsplaneringen för kansliet inför 2024 anpassats för att vara mer målorienterad. Denna omläggning syftar till att bättre reflektera förbundsstyrelsens prioriterade områden och göra det möjligt att justera verksamheten baserat på uppföljningar under året. De prioriterade områdena inkluderar ökning av medlemsantal och förtroendevalda, förbättring av arbetsvillkor såsom lön och arbetstider, samt kompetensförsörjning för professionerna. Planerings- och uppföljningsprocesserna kommer att fortsätta utvecklas det kommande året.

Utvärdering och uppdatering av Vårdförbundets hus

En utvärdering av Vårdförbundets hus har genomförts efter dess ombyggnation. Baserat på denna utvärdering har implementering av nödvändiga åtgärder påbörjats.

Arbetsmiljö

Inkluderingspolicyn har genomgått en uppdatering och en verktygslåda har skapats för att stärka arbetet med inkluderingsfrågor.

Arbetsmiljöpolicyn har reviderats för att spegla organisationens nuvarande mål och prioriteringar på ett bättre sätt. En årlig arbetsmiljödag har också införts, med syfte att fokusera på utmanande dialoger och samtalskultur.

Resultat från medarbetarundersökningen

En medarbetarundersökning har genomförts med högt engagemang och positiva resultat som följd. Dessa resultat har lett till utvecklingen av handlingsplaner som kommer att bidra till förbättringar inom den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Internkommunikationsinitiativ

Ett omfattande projekt för att förbättra internkommunikationen har inletts. Målet är att stärka den gemensamma riktningen och sammanhållningen inom kansliorganisationen. I detta syfte har en strategi och handlingsplan utvecklats som ska vägleda arbetet framåt.

Implementering av visseblåsarsystem

För att möta lagkrav och hantera eventuella interna missförhållanden har ett visseblåsarsystem implementerats.

Medlemskap i Arbetsgivaralliansen

Efter noggranna överväganden och diskussioner inom förbundsstyrelsen, samt samverkan, har det beslutats att Vårdförbundet ska bli medlem i Arbetsgivaralliansen från och med den 1 januari 2024. Medarbetare omfattas därmed av branschavtalet för Ideella och idéburna organisationer.

Digital utveckling och IT-stöd

Under våren påbörjades implementeringen av automatiserad rådgivning i mindre skala, samtidigt som arbetsplatsregistret implementerades för att förbättra organisatoriska processer. Vidare under hösten introducerades ett datalager för att höja kvalitetssäkringen och förbättra visualiseringen av data. Denna utveckling speglade organisationens strävan att effektivisera och säkra datahanteringen.

Året har kännetecknats av teknologiska förbättringar och uppdateringar, från implementeringen av automatiserad rådgivning och arbetsplatsregister till uppgraderingar av ekonomisystemet och förbättrad datahantering genom etableringen av ett datalager.

Administrativa processer och krav

Under 2023 har vi fortsatt vidareutveckla processer kopplade till verksamhetslokaler, inköp, utrustning samt ekonomi för att förenkla och effektivisera och skapa mer strömlinjeformade och effektiva arbetsflöden inom organisationen.

Policyöversyn och organisatorisk förberedelse

Under det gångna året har en uppdatering av placeringspolicyn genomförts. Samtidigt har de etablerade policyerna och delegationsordningen varit oförändrade. Inför år 2024 är det planerat att genomföra en genomlysning och uppdatering av inköbspolicy, placeringspolicy och delegationsordningen för att säkerställa att dessa viktiga styrdokument fortsätter att vara aktuella och effektiva.

Ekonomi, fastighet och lokaler

En utvärdering och uppföljning av Vårdförbundets hus har genomförts. Sammanställning av detta ska göras i samråd med utfallet av skyddsronder och motsvarande utvärderingar för lokala kontor.

En sammanhållen process för upphandling av AV-utrustning har genomförts.

Kapitalförvaltningen har anpassats för att säkerställa efterlevnad av förbundets placeringspolicy. Kapitalförvaltningen har gett positivt resultat och utvecklas väl.

Under våren infördes nya arbetssätt för uppföljning, budgetering och prognostisering i syfte att resursmässigt effektivisera processer och säkerställa dokumentering av information. Arbetet fortsatte under hösten för att också få samklang mellan verksamhetsplanering och budgetering

Vårdförbundet är ett yrkesförbund som tillvaratar medlemmarnas fackliga intressen. Vi är cirka 114 000 barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor som arbetar för en personcentrerad nära vård och ett hållbart yrkesliv. Tillsammans utvecklar vi villkor, yrke och vård.